

شماره ۱۴۵۳۰

تاریخ ۱۹ خرداد ۱۳۷۶

پیوست دلیل

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۷۸۰۱/۵۵۶۰۳ مورخ ۱۳۷۶/۳/۶ دولت در مورد موافقنامه کشتیرانی تجاري - دریابی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ترکیه که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۶/۵/۱۴ مجلس شورای اسلامی عینا به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

علی اکبر ناطق نوری

شماره ۳۲۵-۱۲-۱
تاریخ ۱۹ مرداد
پیوست دولت

بعلت

لایحه موافقنامه کشتیرانی تجاری - دریابی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ترکیه

ماده واحده - موافقنامه کشتیرانی تجاری - دریابی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ترکیه، مشتمل بر یک مقدمه و (۱۴) ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله استناد آن داده می شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقنامه کشتیرانی تجاری دریابی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ترکیه

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ترکیه که پس از این با عنوان "طرفین متعاهد" به آنها اشاره خواهد شد، با علاقه به تامین توسعه هماهنگ کشتیرانی تجاری دریابی بین دو کشور و جهت فعال سازی همکاریها در زمینه کشتیرانی تجاری دریابی، بارعايت اصول آزادی دریانوردی تجاری بین المللی تصمیم به انعقاد این موافقنامه گرفته و به شرح زیر موافقت نموده اند:

ماده ۱ - از نظر موافقنامه حاضر:

۱- اصطلاح "کشتی یکی از طرفین متعاهد" به معنای هر کشتی تجاری می باشد که طبق قوانین داخلی یکی از دو طرف به ثبت رسیده و تحت پرچم آن تردد می نماید بجز:

الف - کشتیهای جنگی،

ب - کشتیهای دیگری که در خدمت نیروهای مسلح هستند،

ج - کشتیهای تحقیقاتی (آب شناسی، اقیانوس شناسی و علمی)،

شماره پنجم ۱۲-ش
تاریخ ۱۹ مرداد
پیوست دلس

تعالیٰ

د- کشتیهای ماهیگیری؛

ه- کشتیهایی که اعمالی با ویژگی غیرتجاری نجات می‌دهند (قایقهای دولتی،
بیمارستانی و غیره).

۲- اصطلاح "عضو خدمه" به معنی هر شخصی است که در کشتی هریک از طرفین
متعاهد متصدی اعمال مربوط به سکانداری، اداره یا نگهداری کشتی می‌باشد و نام او در
فهرست خدمه کشتی مندرج می‌باشد.

۳- مقامات ذیصلاح دریائی عبارتند از:

در جمهوری اسلامی ایران - وزارت راه و ترابری

در جمهوری ترکیه - نخست وزیری - معاونت امور دریائی

ماده ۲- موافقتنامه حاضر در قلمرو جمهوری اسلامی ایران و قلمرو جمهوری ترکیه
به موقع اجرا گذارده خواهد شد.

ماده ۳- همکاری بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ترکیه در زمینه کشتیرانی
تجاری دریائی براساس اصول تساوی حقوق و احترام به حاکمیت ملی و منافع و علاقه
مشترک خواهد بود.

ماده ۴- طبق مفاد ماده (۳) این موافقتنامه، طرفین متعاهد باید یکدیگر را در برقراری
تماسهای میان سازمانها و مقامات مسؤول فعالیتهای حمل و نقل دریائی خود مساعدت
نمایند.

ماده ۵-

۱- طرفین متعاهد درجهت توسعه کشتیرانی تجاری دریائی بین دو کشور همکاری و

ساله ۱۳۵۱ - آن
تاریخ ۱۹ دی - ۱۴۰۰
پیوست دلیل

تعالیٰ

به یکدیگر مساعدت خواهند نمود، درجهٔ اهداف فوق طرفین متعاهد موافقت می‌نمایند که:

الف - کشتیهای ایرانی و ترکی راجهٔ شرکت در حمل و نقل کالا بین بنادر دوکشور و نیز جهت همکاری برای رفع موانع احتمالی که ممکن است مانع توسعه این حمل و نقل گردد، ترغیب نمایند.

ب - برای کشتیهای که تحت پرچم یکی از طرفین متعاهد در حمل کالا بین بنادر طرف متعاهد دیگر و بنادر کشورهای ثالث تردد می‌نمایند، ایجاد مانع ننمایند.

۲ - شرایط بند یک این ماده شامل حق استفاده کشتیهای که تحت پرچم کشور ثالثی تردد می‌نمایند برای مشارکت در تردد دریائی بین بنادر طرفین متعاهد و بنادر کشورهای ثالث نمی‌شود.

ماده ۶ -

۱ - هریک از طرفین متعاهد در رابطه با موارد ذیل نسبت به کشتیها، خدمه، مسافران و کالاهای طرف متعاهد دیگر همان رفتاری را خواهد داشت، که با کشتیهای تحت ملیت خود که در حمل و نقل دریائی بین المللی مورد استفاده قرار می‌گیرند، دارد:

الف - دسترسی آزاد به آبهای سرزمینی و بنادر،

ب - توقف کشتیها در بنادر، استفاده از بنادر برای تخلیه و بارگیری کالا و استفاده از تسهیلات بندری،

ج - سوار و پیاده شدن مسافر،

د - استفاده از خدمات مربوط به کشتیرانی تجاری دریائی و همچنین عملیات تجاری مربوط.

۲ - مفاد بند یک این ماده در موارد زیر بکار گرفته نخواهد شد:

الف - فعالیتهای که طبق قوانین داخلی هریک از طرفین متعاهد منحصر به موسسات

ساله ۱۳۷۴ تقویت
تاریخ ۱۹ شهریور
پیوست دلیل

تعالیٰ بسم

و سازمانهای آن است، مانند تجارت ساحلی، حمل و نقل دریائی ساحلی (کابوتاز)، عملیات نجات، یدک کشی و دیگر خدمات بندری بجز خدمات نمایندگی،

ب - مقررات مربوط به پذیرش و اقامت خارجیان در قلمرو هریک از طرفین متعاهد،

ج - مقررات مربوط به راهنمائی اجباری و یدک کشی کشتیهای خارجی،

د - بنادری که برای کشتیهای خارجی، باز نمی باشد.

ماده ۷ - طرفین متعاهد باید در چارچوب قوانین داخلی و مقررات بندری خود، کلیه اقدامات لازم را جهت تسهیل و تشویق حمل و نقل دریا، براساس الزامات کنوانسیونهای بین المللی به عمل آورند تا اینکه در بنادر خود از تاخیر غیر ضروری شناورهایی که تحت پرچم طرف متعاهد دیگر تردد می نمایند، اجتناب گردد.

- ۸ - ماده

۱- گواهینامه‌های ملیت و اندازه‌گیری و همچنین مدارک کشتیها که توسط مقامات صلاحیتدار یکی از دو طرف صادر و به رسمیت شناخته شده باشد طبق الزامات کنوانسیونهای بین المللی توسط مقامات مربوط طرف متعاهد دیگر به رسمیت شناخته خواهد شد.

۲- کشتیهای هریک از طرفین متعاهد که گواهینامه‌های اندازه‌گیری آنها طبق بند (۱) این ماده به رسمیت شناخته و معتبر باشد، طبق کنوانسیونهای (عهدنامه‌های) بین المللی از هرگونه اندازه‌گیری دیگر در بنادر طرف متعاهد دیگر معاف خواهد بود.

۳- محاسبه عوارض و هزینه‌های بندری براساس گواهینامه‌های اندازه‌گیری کشتیهای مندرج در بند یک ماده حاضر محاسبه می گردد.

..... شماره .....
..... تاریخ .....
..... پیوست .....

تعالیٰ

ماده ۹ - طرفین متعاهد مدارک شناسائی اعضای خدمه کشته که توسط مقامات صلاحیتدارشان طبق مقررات بین المللی مربوط صادر و به رسمیت شناخته شده را به رسمیت خواهند شناخت.

مدارک مذکور عبارتند از:

- برای اعضای خدمه جمهوری اسلامی ایران: شناسنامه دریانوردی

Seamen's book

- برای اعضای خدمه جمهوری ترکیه: برگ هویت دریانوردی

Seamen's identity card (Gemiadami Cuzdani)

ماده ۱۰ - هریک از طرفین متعاهد می باشند کمکهای پزشکی لازم را به اعضای خدمه کشته های طرف متعاهد دیگر در حد امکان مطابق توافق نهادن و مقررات داخلی خود ارائه نمایند.

ماده ۱۱ -

۱- چنانچه کشته یکی از طرفین متعاهد در آبهای سرزمینی یا بنادر طرف متعاهد دیگر دچار سانحه دریائی گردد مراجع ذیصلاح آن طرف متعاهد می باشد هرگونه کمک ممکن را که در موارد مشابه به کشته های خود ارائه می نماید، در اختیار کشته، خدمه، مسافرین و محموله آن قرار دهد و در اسرع وقت مراتب را به اطلاع مراجع ذیصلاح طرف متعاهد دیگر همچون نماینده سیاسی و یا کنسولی آن برساند.

هزینه های مربوط مطابق با ترتیباتی که بین طرفهاست، ذینفع منعقد می گردد و صول خواهد شد.

۲- محموله و اقلامی که از کشته سانحه دیده تخلیه یا نجات داده می شوند مشمول هیچگونه گمرکی، سود بازرگانی و مالیات نخواهند بود، مشروط بر آنکه جهت مصرف یا

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

تعالیٰ به

شماره

تاریخ

پیوست

استفاده در قلمرو طرف متعاهد دیگر تحویل نگردد و اطلاعات مربوط به مسؤولین بندر و گمرک جهت نظارت بر چنین محموله و اقلامی داده شود.

۳- عملیات نجات و سازماندهی آن می بایست مطابق با قوانین طرف متعاهدی که عملیات در قلمرو آن صورت می گیرد، اجرا شود.

- ماده ۱۲ -

۱- مقامات صلاحیتدار هریک از طرفین متعاهد نباید در اختلافات مدنی واقع شده در دریا و بنادر طرف دیگر بین صاحب کشتی، فرمانده، افسران و دیگر اعضای خدمه رابطه با حقوق، متعلقات شخصی و بطور کلی کار در روی عرش کشتی که تحت پرچم طرف متعاهد دیگر تردد می نماید، دخالت نمایند.

۲- مقامات صلاحیتدار هریک از دو طرف متعاهد نباید در مورد جرمی که در عرش کشتی طرف متعاهد دیگر که در آبهای سرزمینی اش قرار دارد روی می دهد، اعمال صلاحیت کیفری نماید، مگر در موارد زیر:

الف - بنا به درخواست یا رضایت نماینده سیاسی یا مسؤول کنسولی طرف متعاهد دیگر، که کشتی با پرچم آن دریانوردی می کند،

ب - احتمال آن رود که عواقب جرم، نظام عمومی یا امنیت قلمرو کشور ساحلی را به مخاطره بیاندازد،

ج - جرم علیه شخصی که عضو خدمه نیست اتفاق افتاده باشد،

د - انجام تحقیقات رسیدگی کیفری جهت جلوگیری از قاچاق مواد مخدر ضروری باشد.

۳- مفاد بند (۲) ماده حاضر به حق مسؤولین ذیصلاح در مورد کلیه موارد اجرای راجع به مقررات و قوانین مربوط خصوصاً مواردی که به ورود اتباع بیگانه، گمرکات، بهداشت عمومی و دیگر اقدامات نظارت بر اینمی کشتی و بنادر، حفاظت از جان انسانها و امنیت کالاها مربوط می گردد، لطمہ نخواهد زد.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شماره
تاریخ
پیوست

ماده ۱۳ -

۱- نظر به روحیه همکاری نزدیک، طرفین متعاهد برای موارد زیر با یکدیگر بطور اداری مشورت خواهند نمود:

- الف - بررسی و پیشبرد شرایط لازم جهت اجرای این موافقتنامه،
- ب - پیشنهاد انجام تغییرات و اصلاحات ممکن در این موافقتنامه به منظور تسهیل در امر حمل و نقل دریائی بین دو کشور. طرفین متعاهد کمیته مشترکی مرکب از نمایندگانی که مقامات مربوط طرفین متعاهد معرفی می‌نمایند، تشکیل خواهند داد کمیته مشترک بنابراین در خواست هر یک از طرفین متعاهد تشکیل جلسه خواهد داد. کمیته مشترک باید:
- موضوعات مورد علاقه طرفین در مورد موافقتنامه حاضر را مورد بحث قرار دهد،
- راههای احتمالی ارتقاء همکاری در بخش دریائی را مورد مطالعه قرار دهد،
- سایر موضوعات مربوط به بهبود حمل و نقل دریائی بین دو کشور را مورد بحث قرار دهد.

۲- در انتبار با بند (۱) این ماده، طرفین متعاهد از طریق مجاری سیاسی انجام مشورتهای بین مقامات ذیصلاح دریائی دو کشور را، که باید حداقل ۵۰ روز پس از تاریخ ارائه پیشنهاد مربوط آغاز شود، توصیه خواهند نمود.

ماده ۱۴ -

۱- موافقتنامه حاضر پس از انجام تشریفات لازم مقرر طبق قوانین طرفین متعاهد و پس از ارسال اطلاعیه متقابل از طریق مجاری سیاسی، لازم الاجرا خواهد شد.

۲- موافقتنامه حاضر از تاریخ اجرا برای مدت نامحدودی معتبر خواهد بود.

۳- موافقتنامه حاضر بنابراین در خواست هر یک از طرفین متعاهد با توافق هر دو طرف قابل اصلاح خواهد بود. هرگونه اصلاحی که به این طریق در موافقتنامه حاضر انجام پذیرد پس از تصویب مراجع ذیصلاح آنها و ارسال اطلاعیه متقابل طرفین متعاهد از طریق مجاری سیاسی به مورد اجرا گذارد خواهد شد.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بهمی
تعالیٰ

شماره ۱۴۲۱۷

تاریخ ۹ شهریور

پیوست

۴- هر یک از طرفین متعاهد می‌تواند از طریق مجاری سیاسی موافقتنامه حاضر را الغو نماید و در این صورت موافقتنامه ظرف مدت شش ماه از تاریخ دریافت یادداشت لغو توسط طرف دیگر، ملغی خواهد شد.

موافقتنامه حاضر در تاریخ ۱۳۷۵/۱۰/۱ شمسی برابر با ۲۱ دسامبر ۱۹۹۶ میلادی در سه نسخه اصلی به زبانهای انگلیسی، فارسی و ترکی امضاء و مبادله شده که هر سه نسخه دارای اعتبار یکسان خواهند بود و در صورت اختلاف در تفسیر متن انگلیسی معتبر خواهد بود.

از طرف دولت

از طرف دولت

جمهوری ترکیه

جمهوری اسلامی ایران

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه و چهارده ماده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ چهاردهم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. ان

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی